

СТАНОВИЩЕ

НА ПРОФ. ДН ДИЛЯН НИКОЛЧЕВ

ВЪРХУ ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

НА НИКОЛИНКА ВАСИЛЕВА КЛИМУКОВА

НА ТЕМА: *НОВАТА МИТРОПОЛИЯ (ЦЪРКВАТА „СВ. СТЕФАН“) В*

НЕСЕБЪР. ИКОНОГРАФСКА ПРОГРАМА И ЛИТУРГИЧНИ

ОСОБЕНОСТИ НА СТЕНОПИСИТЕ ОТ XVI ВЕК

Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд на Николинка В. Климукова е в обем от 298 стр. /шрифт 12 п./, в т.ч. *Приноси, Декларация за оригиналност*, както и неразделно от труда *Приложение* (396 стр.), съдържащо *Схеми на стенописите, Списък на стенописите и снимките на надписите към тях, Снимки на стенописите*. Основният текст съдържа *Предговор, Увод* и три тематични глави, както и *Заклучение*.

Както вече отбелязах в становището си за вътрешното обсъждане на дисертационния труд на Николинка В. Климукова, аз съм съпричастен към текста ѝ, тъй като през последните 3 години бях неин научен ръководител. В тази връзка отбелязвам следните свои впечатления както от самата докторантка Н. Климукова, така и от дисертационното ѝ съчинение:

Впечатленията ми от Николинка В. Климукова от времето на нейната редовна докторантура могат да се обобщят с няколко думи: тя е старателна, ученолюбива, отговорна, отлично професионално подготвена в областта на християнското изкуство.

Избраната от докторантката тема е твърде подходяща за съставянето и защитаването на докторска теза. Значимостта на темата излиза извън българското културно, изкуствоведско светско и църковно пространство, тъй като обектът на изследването е с международно значение. От представения на членовете на научното жури текст се вижда, че Николинка В. Климукова показва както добра теоретическа подготовка за изследване по темата на дисертацията (познава отлично литературата, посветена на темата), така и емпирично присъствие „на терен“ в самия обект на изследване, което е особено важно и ценно за проучването ѝ. В центъра на вниманието ѝ стои *Новата Митрополия (църквата „Св. Стефан“) в Несебър* – нейната иконографска програма и литургични особености на стенописите от XVI век. За да стъпи на здрава основа, когато анализира зографията на храма „Св. Стефан“, Николинка В. Климукова прави изчерпателен преглед на стенописите в църквата „Св. Стефан“ не само от изкуствоведска гледна точка, но преди всичко от богословска: извършва подробен всеобхватен анализ на цялата иконографска програма, обхващаща темите Господски, Богородични, Светийски цикли, Чудесата, ктиторски композиции – всичко това в контекста на догматическото учение на Православната църква и от литургическа и историческа гледна точка.

Николинка В. Климукова представя и анализира внимателно всеки образ в иконографската програма на църквата „Св. Стефан“, базовите текстове от Свещ. Писание или други богослужебни текстове към изследваните стенописи, идентифицира всяка иконографска сцена, систематизира иконографските варианти и стилове, посочва на места и паралели. Това позволява да се навлезе в дълбочина в темата и да се пресъздаде иконографски разказ за читателите на текста. Смятам, че резултатът е повече от положителен – представен е труд, чийто език е достъпен, разбираем и увлекателен и отговаря на езиковата норма, отнасяща се за научния стил.

Авторефератът отразява точно текста на дисертационния труд. Формулираните от докторантката собствени приноси също са обективни.

Бележки и препоръки

Съществува известен дисбаланс по отношение обема на първата глава спрямо останалите две. Това бе споменато като забележка и по време на вътрешното обсъждане. Бях посъветвал тогава докторантката да помисли върху възможността първата част на труда да бъде преработена и включена в увода.

Азбучното подреждане на изворите и литературата не е напълно спазено. Въпреки моите препоръки при прегледа на работния текст все още съществуват изолирани проблемни случаи в библиографското описание.

В заключение, дисертационният труд на Николинка В. Климукова е дисертабилен и ценен в научно отношение. В този смисъл той не само прави чест на авторката, но и е важен за имиджа както на катедра „Практическо богословие“, така и на Богословския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Смятам, че заради всички тези свои качества той трябва да бъде публикуван обезателно изцяло.

Въз основа на изложеното дотук считам, че Николинка В. Климукова доказва с настоящия дисертационен труд компетенциите си за извършване на научна работа, и затова давам своята положителна оценка за докторската ѝ дисертация, препоръчвайки и на останалите членове на научното жури да гласуват с „ДА“ за присъждането ѝ на ОНС „ДОКТОР“ по научната специалност *2.4. Религия и теология*.

21 април 2021 г.

проф. дн Д. Николчев/.....